

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANCIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

PRORAČUN ZA GRAĐANE

Ministarstva financija i
trezora Bosne i Hercegovine

2023

PRORAČUN ZA GRAĐANE

Ministarstva financija i
trezora Bosne i Hercegovine

2023

Poštovani građani i građanke,

Pred vama se nalazi prvo izdanje dokumenta „Proračun za građane Ministarstva financija i trezora BiH za 2023. godinu“, kao ilustrirani vodič koji na jasan i jednostavan način prikazuje kako se prikuplja i troši novac iz Proračuna Ministarstva financija i trezora BiH.

Želja nam je da pokretanjem ove aktivnosti postanemo još otvoreniji, transparentniji i odgovorniji prema građanima po pitanju planiranja, upravljanja i korištenja finansijskih sredstava.

Svrha ovog dokumenta je da javnosti omogućiti bolji uvid i razumijevanje načina na koji Ministarstvo planira, raspoređuje i troši javna sredstva iz proračuna. Imajući u vidu da novac koji dolazi u proračun potiče od poreskih obveznika, naša je obveza da njime raspolažemo u najboljem interesu svih građana Bosne i Hercegovine te da predstavimo jasne i razumljive podatke o izvorima prikupljenog novca i njegovom trošenju.

Dokument je namijenjen svim licima koja žele da budu obaviještene o planovima Ministarstva, kao i svima onima koji žele da prate trošenje novca pri realiziranju postavljenih ciljeva.

Iskreno se nadam da će ovaj dokument pružiti odgovore na ključna pitanja u vezi Proračuna Ministarstva, ali i potaknuti što veći broj aktera da iznesu svoja mišljenja i sugestije koji će biti osnova za pripremu Proračuna za građane u narednom razdoblju.

Otvoreni smo za značajnije učešće građana/građanki u proračunskom procesu u pripremi budućih dokumenata „Proračun za građane“ i pored ustavnih ograničenja u strukturi proračuna institucija BiH. Želimo kreirati pristupačniji i razumljiviji proračun, jer je i to jedna od polaznih pretpostavki unaprjeđenja upravljanja javnim financijama.

Radujemo se suradnji u narednom razdoblju.

Srdačan pozdrav,

MINISTAR

Dr Zoran Tegeltija

Novac kojim raspolažu institucije vlasti na svim razinama u svojim **proračunima** je novac građana. Prihodi vlasti dolaze od građana kroz poreze i plaćanje raznih taksi i naknada. Pored ovoga, prihodi dolaze od koncesija za iskorištavanje resursa koji su dio zajedničke baštine pa pripadaju svim građanima. Čak i kada prihodi dolaze od kredita, građani su ti koji će ih morati otplatiti na kraju. Institucije vlasti su odgovorne za sredstva u okviru proračuna te odlučuju u ime građana o raspodjeli prikupljenih sredstava za različite namjene.

Imajući u vidu da je proračun i odraz **javnih politika**, jasno je zbog čega u zemljama s razvijenom demokratskom kulturom postoji značajan interes javnosti za brojna pitanja koja se tiču proračuna. Građani žele znati i odlučivati o tome kako će se trošiti njihov novac. Pri tom je osnovni preduvjet za sudjelovanje građana u procesu odlučivanja o proračunu njihova informiranost. U skladu s tim, zadatak organa vlasti je da osigura javnost rada i pruži informacije o svim bitnim pitanjima u procesu kreiranja, usvajanja i izvršavanja proračuna.

Proračun za građane je dokument koji sažima i pojašnjava osnovne informacije iz proračuna. To je izvještaj, predstavljen u pristupačnom formatu, koji koristi jednostavan i jasan jezik koji građani mogu razumjeti. Ako su u stanju razumjeti, građani onda mogu ostvarivati svoja građanska prava u demokratiji – oni mogu postavljati pitanja koja osiguravaju da vlast objašnjava ono što radi u njihovo ime.

Proračun

akt kojim se predviđaju svi prihodi i rashodi u jednoj godini.

Koncesija

dozvola vlasti koja se daje pravnim ili fizičkim licima za obavljanje određene djelatnosti po unaprijed utvrđenim uvjetima.

Javna politika

plan ili smjer djelovanja institucija vlasti.

Proračun za građane

pojednostavljen i ilustriran prikaz određenih dijelova zvaničnog Proračuna.

Područje rada

- Ministarstvo izvršava zakone i druge propise njihovom neposrednom primjenom, rješavanjem upravnih predmeta u upravnom postupku, obavljanjem upravnog nadzora i obavljanjem drugih upravnih poslova iz područja svoga nadležstva.
- Ministarstvo priprema i predlaže Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine zakone i druge propise i opće akte iz svoga nadležstva i obavlja druge poslove određene posebnim zakonima i drugim propisima.
- Ministarstvo priprema i predlaže Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, raščlambe, izvješća, informacije o stanju u oblastima i aktivnostima što ih poduzima iz nadležstva Ministarstva.
- Ministarstvo prati stanje u oblastima i aktivnostima iz svoga nadležstva, a osobito glede izvršenja zakona i drugih propisa, poduzima mjere za koje ima ovlasti ili daje preporuke nadležnim tijelima radi izvršenja zakona i drugih propisa.

Ciljevi

Strateški cilj

- Makroekonomska stabilnost

Srednjoročni cilj

- Stabilan i transparentan sustav financiranja BiH, upravljanje i kontrola javnim financijama i ispunjenje međunarodnih financijskih obveza

Specifični ciljevi

- Razvijanje efektivnih politika i sustava za upravljanje i kontrolu financiranja institucija BiH
- Unapređenje sustava upravljanja javnim dugom i usklađenosti eksternog financiranja sa potrebama BiH
- Unapređenje fiskalne politike i razvoj sustava upravljanja imovinom u vlasništvu institucija BiH
- Razvijanje efektivnih politika i sustava za financijsko planiranje razvoja i za upravljanje pred-pristupnom pomoći EU

Nadležnosti

Ministarstvo je nadležno za:

- Principe porezne politike, pristojbi i propisa;
- Odnose s međunarodnim i domaćim financijskim institucijama;
- Pripremanje ugovora, sporazuma i drugih akata kojim BiH preuzima zajmovne i druge financijske obveze s drugim zemljama i međunarodnim organizacijama;
- Planiranje i upravljanje dugom BiH, izvršavanje međunarodnih financijskih obveza;
- Politiku novog zaduživanja u zemlji i inozemstvu;
- Pripremu proračuna BiH i završnog računa BiH;
- Koordiniranje aktivnosti za osiguranje proračunskih sredstava BiH;
- Izvršavanje proračuna BiH i starenje o financiranju institucija BiH;
- Vođenje aktivnosti o sukcesiji imovine bivše SFRJ;
- Bankarske propise koji se odnose na funkcioniranje Centralne banke BiH;
- Upravljanje imovinom u vlasništvu institucija BiH;
- Kompiliranje, distribuiranje i objavljivanje konsolidiranih općih vladinih fiskalnih podataka;
- Koordiniranje međunarodne ekonomske potpore BiH, izuzev dijela koji se odnosi na pomoć Europske unije;
- Uređenje unutarnje kontrole proračunskih korisnika sukladno međunarodno priznatim standardima unutarnje kontrole, kao i za davanje smjernica za uspostavu i održavanje sustava unutarnje kontrole;
- Razvoj, rukovođenje i koordinaciju unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine;
- Financijsko planiranje razvoja u institucijama Bosne i Hercegovine koje obuhvaća upravljanje javnim investicijama i srednjoročno planiranje, praćenje i izvješćivanje.

Pravni osnov

Ustav BiH, Zakon o ministarstvima i drugim tijelima uprave, Zakon o upravi, Zakon o državnoj službi u institucijama BiH, Zakon o radu u institucijama BiH, Zakon o javnim nabavkama BiH, Zakon o financiranju institucija BiH, Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH, Zakon o proračunu institucija BiH, Zakon o internoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine, Zakon o zaduživanju, dugu i jamstvima BiH; Zakon o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora, Sporazum o pitanjima sukcesije bivše SFRJ; Okvirni sporazum o pravilima saradnje između Evropske komisije i BiH koja se odnose na financijsku pomoć EU-a Bosni i Hercegovini putem IPA-e

Proračunski kalendar i proračunski proces

Proračunski kalendar je propisan Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine i njime se definiraju aktivnosti koje su bitne u vezi s pripremom i donošenjem Proračuna. Tako je definirana vremenska dinamika i odgovornost pojedinačnih institucija u vezi s pripremom donošenja zvaničnog Proračuna.

Proračunski proces se zasniva na propisanim aktivnostima svih učesnika u procesu pripreme i usvajanja Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine, te izvršenja, izvještavanja i kontrole.

Proračunski proces započinje u siječnju kada Ministarstvo financija i trezora do 31. u mjesecu svim proračunskim korisnicima dostavlja proračunsku instrukciju s proračunskim kalendarom za pripremu **Dokumenta okvirnog proračuna (DOP)**

Proračunski proces

proces koji obuhvata pripremu i usvajanje proračuna, njegovo izvršavanje, izvještavanje i kontrolu.

Dokument okvirnog proračuna (DOP)

projekcija trogodišnjih prihoda i rashoda odnosno srednjoročna projekcija proračuna.

31. ožujak

Direkcija za ekonomsko planiranje ima obvezu izraditi nacrt makroekonomskih projekcija za tekuću i tri naredne godine.

15. lipanj

Ministarstvo financija i trezora dostavlja Dokument okvirnog proračuna Vijeću ministara na usvajanje.

1. srpanj

Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine dostavlja proračunskim korisnicima Instrukciju za pripremu zahtjeva za proračun sljedeće godine.

1. listopada

Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, nakon obavljenih konsultacija s proračunskim korisnicima, podnosi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine Nacrt Zakona o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za narednu godinu.

1. studeni

Predsjedništvo BiH dužno je podnijeti za narednu godinu Prijedlog Zakona o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza BiH Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

31. siječanj

Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine proračunskim korisnicima dostavlja proračunsku instrukciju s proračunskim kalendarom za pripremu Dokumenta okvirnog proračuna i godišnjeg proračuna.

15. travanj

Odjeljenje za makroekonomske analize Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje priprema nacrt projekcija prihoda od indirektnih poreza za tekuću i tri naredne godine. Proračunski korisnici dostavljaju tabele pregleda prioriteta Ministarstvu financija i trezora Bosne i Hercegovine.

30. lipanj

Vijeće ministara usvaja Dokument okvirnog proračuna.

1. kolovoz

Proračunski korisnici dostavljaju zahtjeve za proračun sljedeće godine.

15. listopada

Vijeće ministara ima obvezu Predsjedništvu Bosne i Hercegovine podnijeti Nacrt Zakona o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za narednu godinu

31. prosinac

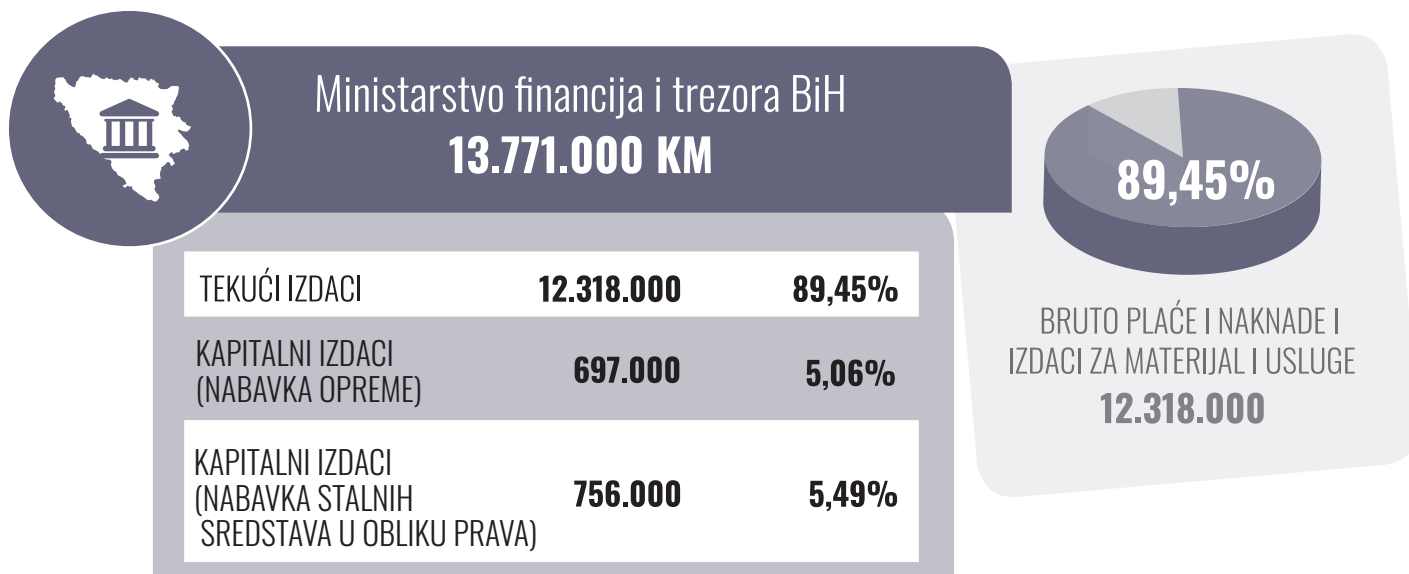
Parlamentarna skupština BiH razmatra Prijedlog Zakona o proračunu koji podnosi Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, i u skladu sa vlastitim poslovníkom usvaja Zakon o proračunu.

Struktura rashoda

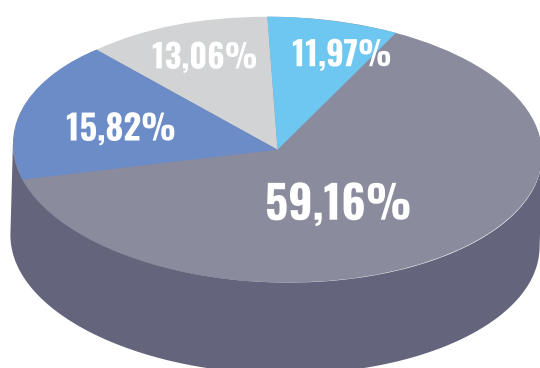
Proračun Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine za 2023. godinu iznosi **13.771.000 KM** sa sljedećom strukturom rashoda:

LINIJSKI - PO VRSTI RASHODA

PROGRAMSKO-PROJEKTNA STRUKTURA RASHODA

Programi	Iznos	Procenat
Politike i sistemi za upravljanje i kontrolu financiranja institucija BiH	8.147.000	59,16
Upravljanje javnim dugom i odnosi sa finansijskim institucijama	2.178.000	15,82
Fiskalna politika i upravljanje imovinom	1.648.000	11,97
Financijsko planiranje razvoja, koordinacija međunarodne pomoći i upravljanje pred-pristupnom pomoći Evropske unije	1.798.000	13,06
UKUPNO	13.771.000	100,00

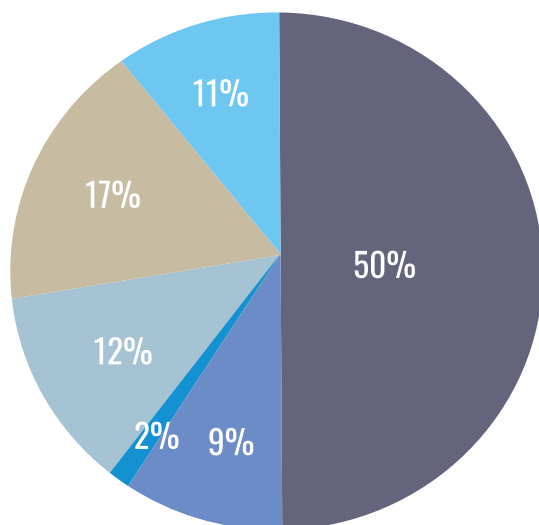

PROGRAMSKA STRUKTURA RASHODA

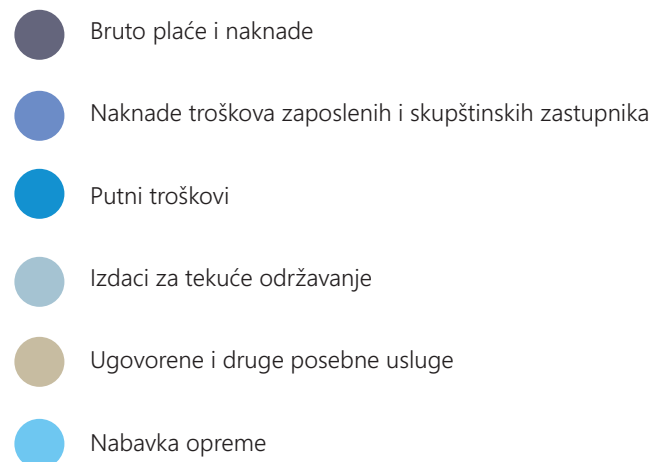
- Politike i sistemi za upravljanje i kontrolu financiranja institucija BiH
- Upravljanje javnim dugom i odnosi sa finansijskim institucijama
- Fiskalna politika i upravljanje imovinom
- Financijsko planiranje razvoja, koordinacija međunarodne pomoći i upravljanje pred-pristupnom pomoći Evropske unije

STRUKTURA RASHODA PO EKONOMSKIM KATEGORIJAMA

Tekući izdaci		12.318.000 KM
Bruto plaće i naknade		6.743.000
Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika		1.172.000
Putni troškovi		272.000
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga (PTT)		91.000
Nabavka materijala		48.000
Izdaci za usluge prevoza i goriva		63.000
Iznajmljivanje imovine i opreme		3.000
Izdaci za tekuće održavanje		1.594.000
Izdaci osiguranja i bankarskih usluga i usluga platnog prometa		9.000
Ugovorene i druge posebne usluge		2.323.000
Izdaci za nabavku stalnih sredstava		1.453.000 KM
Nabavka opreme		697.000
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava		756.000
UKUPNO		13.771.000 KM

Struktura rashoda 2023.

Najveći udio proračunskih sredstava kod Ministarstva financija i trezora BiH se odnosi na Bruto plaće i naknade (50%). Ostali rashodi odnose se na izdatke u vezi s potrebama za nesmetano funkcioniranje Ministarstva, što uključuje i dva višegodišnja projekta:

- Projekt nadogradnje Informacijskog sustava financijskog poslovanja Modulom „Upravljanje ljudskim potencijalima“ i Modulom „Centralizirani obračun i isplata plaća“ u iznosu od 1.200.000 KM
- Projekt nadogradnje Informacijskog sustava financijskog poslovanja Modulom upravljanja postupkom pripreme proračuna u iznosu od 855.000 KM

Ministarstvo financija i trezora u okviru nabavke opreme planiralo je nabavku dva vozila, nabavku računara i laptopa, servera i mrežne opreme. U okviru stalnih sredstava u obliku prava planirane su check point licence, Oracle i Ocean licence.

Broj zaposlenih Ministarstva financija i trezora BiH odobren Proračunom iznosi 173.

COFOG klasifikacija

Prema COFOG kvalifikaciji cjelokupna sredstva Ministarstva financija i trezora BiH odnose ne na Opće javne usluge- Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi.

COFOG klasifikacija

Klasifikaciju vladinih funkcija (COFOG – Classification of the Functions of the Government) objavilo je Odjeljenje za statistiku Ujedinjenih naroda i odnosi se na sredstva iz proračuna razvrstana po namjeni za koju se troše.

PROGRAMSKE AKTIVNOSTI

Politike i sistemi za upravljanje i kontrolu financiranja institucija BiH

- Priprema, analiza i kontrola izvršenja proračuna institucija BiH i izvještavanje (Sektor za proračun institucija BiH)
- Upravljanje trezorskim operacijama u institucijama BiH u skladu sa EU standardima (Sektor za trezorsko poslovanje)
- Interna revizija (Centralna jedinica za internu reviziju)
- Upravljačka aktivnost i aktivnosti podrške (Ured ministra, Ured zamjenika ministra, Tajnik Ministarstva i Sektor za pravne, kadrovske, opće i finansijske poslove)*

Broj zaposlenih na programu: 67
Odobreni proračun: 8.147.000 KM

Upravljanje javnim dugom i odnosi sa finansijskim institucijama

- Sistem upravljanja javnim dugom (Sektor za javni dug)
- Odnosi sa finansijskim institucijama (Sektor za odnose sa finansijskim institucijama)
- Upravljačka aktivnost i aktivnosti podrške (Ured ministra, Ured zamjenika ministra, Tajnik Ministarstva i Sektor za pravne, kadrovske, opće i finansijske poslove)*

Broj zaposlenih na programu: 44
Odobreni proračun: 2.178.000 KM

Fiskalna politika i upravljanje imovinom

- Fiskalni propisi, politika oporezivanja po međunarodnim sporazumima i međunarodna suradnja u oblasti poreza (Sektor za fiskalne poslove)
- Upravljanje imovinom u vlasništvu institucija BiH i koordinacija procesa sukcesije bivše SFRJ (Sektor za sukcesiju imovinu bivše SFRJ i upravljanje imovinom u vlasništvu institucija BiH)
- Upravljačka aktivnost i aktivnosti podrške (Ured ministra, Ured zamjenika ministra, Tajnik Ministarstva i Sektor za pravne, kadrovske, opće i financijske poslove) *

Broj zaposlenih na programu: 29
Odobreni proračun: 1.648.000 KM

Financijsko planiranje razvoja, koordinacija međunarodne pomoći i upravljanje pred-pristupnom pomoći Europske unije

- Upravljanje javnim investicijama, srednjoročno planiranje i koordinacija međunarodne pomoći (Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći)
- Koordinacija i upravljanje pred-pristupnom pomoći EU (Sektor za financiranje programa i projekata pomoći Europske unije)
- Upravljačka aktivnost i aktivnosti podrške (Ured ministra, Ured zamjenika ministra, Tajnik Ministarstva i Sektor za pravne, kadrovske, opće i financijske poslove) *

Broj zaposlenih na programu: 33
Odobreni proračun: 1.798.000 KM

*Upravljačka aktivnost i aktivnosti podrške (Ured ministra, Ured zamjenika ministra, Tajnik Ministarstva i Sektor za pravne, kadrovske, opće i financijske poslove) su raspoređena na sve 4 programa u jednakim iznosima.

Ime i prezime

Adresa

E-mail

Organizacija/
Institucija

Pitanja, primjedbe i prijedloge možete napisati na poleđini obrasca.

Ime i prezime

Adresa

E-mail

Organizacija/
Institucija

Pitanja, primjedbe i prijedloge možete napisati na poleđini obrasca.

PITANJA, KOMENTARI I SUGESTIJE

Poštovani, ako imate pitanje, komentar ili sugestiju u vezi s pripremom i predstavljanjem „Proračuna za građane“, možete iskoristiti pripremljene obrasce, iskinuti ih i poslati poštom na adresu:

**Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine
(Ured ministra - Odnosi s javnošću),
Trg Bosne i Hercegovine 1, 71000 Sarajevo.**

Pitanja, komentare i sugestije možete poslati i putem elektronske pošte:
trezorbih@mft.gov.ba.

S poštovanjem,
Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine

Blank writing area with 6 horizontal lines.

Blank writing area with 6 horizontal lines.

PRORAČUN ZA GRAĐANE

Ministarstva financija i
trezora Bosne i Hercegovine

2023